

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізична терапія, ерготерапія в акушерстві та гінекології

Рівень вищої освіти - третій (доктор філософії)

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Терапія та реабілітація

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні
кафедри
терапії, реабілітації та
морфології
Протокол № 1 від “27”
серпня 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фізична терапія, ерготерапія в акушерстві та гінекології
Освітня програма	«Фізична терапія, ерготерапія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	227 Терапія і реабілітація
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Освітній рівень	Доктор філософії
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Анотація до навчальної дисципліни

«Фізична терапія в акушерстві та гінекології» є невід'ємною частиною формування у здобувачів професійної компетентності та виховання професійних умінь і навичок при підготовці в якості майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. Навчальна дисципліна базується на вивченні студентами анатомії людини, фізіології, валеології, лікувальної фізкультури, фізіотерапії, фізичного виховання, медичної реабілітації, рефлексотерапії та інтегрується з цими дисциплінами; навчає використовувати засоби фізичної культури та інші фізичні чинники в практиці для забезпечення профілактики захворювань, а також для більш швидкого відновлення здоров'я, якості життя і працездатності жінок з акушерсько-гінекологічною патологією.

Предметом вивчення дисципліни є засвоєння основних принципів застосування методів і методик діагностики порушень і призначення програм фізичної терапії в акушерстві та гінекології та формування у аспірантів адекватних уявлень про їхню майбутню діяльність, особливості професії та вимоги, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Фізична терапія в акушерстві та гінекології» вивчається в циклі дисциплін професійно орієнтованої підготовки докторів філософії за спеціальністю «Фізична терапія» та є її складовою частиною. Вивчення дисципліни передбачає наявність знань із анатомії людини, фізіології людини, валеології, лікувальної фізкультури, фізіотерапії, фізичного виховання, медичної реабілітації, рефлексотерапії.

3. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
Мета: сформувати у аспірантів здатність до розуміння клінічного діагнозу пацієнта/клієнта, перебігу захворювання та вагітності, принципів та характеру лікування; обстеження та визначення функціонального стану, рівня фізичного розвитку, рухових та інших порушень жінок, та проведення фізичної терапії жінкам у різні періоди вагітності, у післяпологовому періоді та у післяопераційному періоді, а також при хронічних запальних гінекологічних захворюваннях і безплідді.   Цілі вивчення дисципліни: – засвоєння теоретичного матеріалу програми дисципліни; – оволодіння практичними навичками, передбаченими програмою; – вивчення характеристик основних реабілітаційних методів та методик, що використовують у період реабілітації в акушерстві та гінекології і можливостей

їх застосування.

4. Програмні компетентності та результати навчання.

Інтегральна компетентність

ІК Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та /або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Розуміння концептуальних та методологічних засад у галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності.

ЗК.3. Здатність застосовувати у науковій та/або практичній діяльності сучасні знання в галузі охорони здоров'я, використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК.4. Здатність ініціювати та розробляти інноваційні комплексні проекти, проявляти лідерство та автономність під час їх виконання, реалізувати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.

ЗК.5. Здатність генерувати інноваційні ідеї (креативність).

ЗК.6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, навички етичної поведінки у цифровому та іншомовному інформаційно-комунікативному просторі.

ЗК.9. Здатність до роботи у команді, використання адекватних методів ефективної взаємодії із різних (професійних, соціальних та культурних груп).

Фахові компетентності спеціальності (СК):

ФК.2. Здатність формулювати основні принципи теоретичного створення, обґрунтування та практичного впровадження інноваційної програми фізичної терапії, ерготерапії, будувати її модель, визначати завдання реабілітаційного дослідження.

ФК.3. Здатність аналізувати і узагальнювати результати сучасних досліджень у галузі фізичної терапії, ерготерапії, адаптувати їх для вирішення наукових і прикладних проблем охорони здоров'я.

ФК.5. Здатність створювати та аналізувати різні програми фізичної терапії, ерготерапії, оцінювати їх ефективність їх щодо корекції стану здоров'я конкретних контингентів хворих, для реабілітації яких ці програми створювалися, зокрема, з позицій МКФ.

ФК.6. Здатність досліджувати схеми діагностики та корекції в галузі фізичної терапії, ерготерапії, проводити систематичний аналіз, будувати логічні зв'язки на основі отриманих даних підходу.

Програмні результати навчання(ПРН):

ПРН.2. Знання фундаментальних праць провідних вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі фізичної терапії, ерготерапії, реабілітаційних технологій.

ПРН.3. Знання поглибленого рівня у сфері реабілітаційних технологій, зокрема, засобів фізичної терапії та ерготерапії, сучасних методів дослідження їх ефективності.

ПРН.11. Оцінювати кращі європейські практики, сучасні цифрові ресурси та інструменти з фізичної терапії, ерготерапії на предмет їх застосування для освітньо-наукових цілей.

ПРН.12 Здійснювати статистичні обчислення або чисельні розрахунки, порівнювати їх результати із отриманими у процесі дослідження даними для оцінювання ефективності застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН.15. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у науковій і викладацькій діяльності, володіти навичками етичної поведінки в інформаційно-комунікаційному середовищі.

ПРН.16. Робити огляд та пошук інформації в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, онлайн-ресурси.

5. Організація навчального курсу

Обсяг курсу 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		20 год	
Семінарські заняття/практичні, лабораторні		10 год	
Самостійна робота		60 год	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
3	Терапія та реабілітація	2	вибірковий

6. Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Лекції (години)	Практичні заняття (години)	Самостійна робота (години)
1. Анатомія і фізіологія жіночих статевих органів. Поняття триместрів та періодів вагітності. Фізіологічні зміни, що виникають в організмі жінки під час вагітності. Менструальний цикл і його періоди. Поняття триместрів та періодів вагітності. Фізіологічні зміни, що виникають в організмі жінки під час вагітності	2	2	6
2. Принципи застосування засобів фізичної терапії під час вагітності. Організаційна структура та зміст етапів фізичної реабілітації при вагітності. Форми фізичної терапії при вагітності. Загальні протипоказання та обмеження щодо виконання фізичних вправ при вагітності. Організація, структура та зміст етапів фізичної терапії при акушерських ускладненнях.	4	2	8
3. Фізична терапія при фізіологічному перебігу вагітності. Особливості застосування лікувальної фізкультури та масажу при вагітності. Загальні протипоказання та обмеження щодо виконання фізичних вправ при вагітності.	2	1	10

4. Фізична терапія при неправильних положеннях і тазових передлежаннях плода. Основні принципи проведення фізичної терапії у вагітних з неправильними положеннями плоду. Фізична терапія при тазовому передлежанні плоду. Протипоказання до проведення фізичної терапії при неправильних положеннях плоду.	4	1	10
5. Фізична терапія вагітних з екстрагенітальною патологією. Фізична терапія при ожирінні вагітних. Фізичні методи корекції ожиріння у вагітних. Фізична терапія у вагітних з захворюваннями органів кровообігу, органів дихання, травної системи та печінки. Фізична терапія у вагітних з захворюваннями ендокринної системи, сечовидільної системи та крові.	4	1	10
6. Фізична терапія при хронічних запальних захворюваннях жіночих статевих органів. Загальна характеристика гінекологічних захворювань. Класифікація. Хронічні запальні захворювання жіночих статевих органів. Алгоритм проведення заходів фізичної терапії.	2	2	10
7. Фізична терапія при розладах оваріально-менструального циклу. Фізична терапія при жіночому безплідді. Алгоритм проведення фізичної терапії при розладах оваріально-менструального циклу. Фізіотерапевтичні процедури. Фізична терапія при жіночому безплідді.	2	1	6

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів		
	Шкала оцінювання: національна та ECTS		
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики

	90 – 100	A	відмінно
	80 – 89	B	добре
	70 – 79	C	
	60 – 69	D	задовільно
	50 – 59	E	
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, на занятті та проєктних робіт або ситуаційних задач. Терміни написання: денна форма – на занятті		
Практичні заняття	100 балів		
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 50 балів впродовж практичних занять (письмові роботи, усні відповіді)		
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік Форма складання: очна		

8. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	Порядок та організація контролю знань студентів визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf .
Академічна добросесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Відвідування занять	Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього

	процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf. Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf.

9. Рекомендована література

Основна

1. Сокрут В.М. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина Т.2. Магнолія 2006. 2022. 340 с.
2. Богдановська Н. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підруч. для здобувачів ступеня вищ. освіти магістра спец. "Фізична терапія, ерготерапія" / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова. - Суми : Унів. кн., 2020. - 328 с.
3. Жилка Н.Я., Гойда Н.Г., Щербінська О.С. Реабілітація в акушерстві та гінекології. Укр.мед.часопис, 1 (153) – І/ІІ 2023, С.1-6. <https://umj.com.ua/uk/publikatsia-237660-reabilitatsiya-v-akusherstvi-ta-ginekologiyi>
4. Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной ; ред. Ю. О. Лянной. - Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. - 368 с.
5. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підруч. для студентів І рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. - 372 с.
6. Швесткова О, Сладкова П та ін. Фізична терапія: підручник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Фізична терапія» на 1-му медичному факультеті Карлового університету Київ; Чеський центр у Києві, 2019 272.
7. Фізична терапія в акушерстві та гінекології. Розділ 1 : практикум для самостійної роботи студентів спеціальності «Фізична терапія», Кваліфікація освітня магістр фізичної терапії / М. І. Павлюченко, Н. В. Гайдай, В. Г. Сюсюка, М. Ю. Сергієнко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. – 88 с.
8. Фізична терапія в акушерстві та гінекології : Збірник тестових завдань для підготовки студентів спеціальності «Фізична терапія», Кваліфікація освітня магістр фізичної терапії / Ю. Я. Круть, В. Г. Сюсюка, Н. В. Гайдай [та ін.]. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. – 44 с.
9. Григус І. , Човпило М., Ортенбургер Д. Роль фізичної активності в процесі фізичної реабілітації вагітних. Лікувальна фізична культура, спортивна медицина й фізична реабілітація. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-02-102-110>
10. Лук'яненко Т.С. Фізична реабілітація під час вагітності та в ранній після пологовий період віком 30-40 років. Магістер.дисерт. Київ, 2019. 97с.

11. Фізична терапія та ерготерапія в акушерстві та гінекології: метод. вказ. до проведення практичного заняття магістрів 2-го курсу IV мед. ф-ту / упоряд. А. Г. Істомін, А. С. Сушецька, О. В. Резуненко та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 36 с.
12. А.М. Коньков. Фізична реабілітація в акушерстві та гінекології: метод. Реком. до практичних занять для студентів спеціальностей: 227 Фізіотерапія, ерготерапія та 227 Фізична реабілітація. Херсон. ХДУ, 2017. 29 с.
<http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/9079/%D0%A4%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf?sequence=1&isAllo wed=y>

Допоміжна література

1. Петров В.Г., Полковник-Маркова В.С., Сачко А.В. Комплексна фізична реабілітація в період вагітності. Фізична реабілітація та оздоровчо-рекреаційні технології. 2016. 2. 54-56.
2. Дугіна Л.В., Лисенко К.О. Особливості застосування засобів лікувальної фізичної культури під час вагітності. Фізична реабілітація та оздоровчо-рекреаційні технології. 2016, 2. 14-16.
3. Фізична реабілітація в гінекології: метод. посібник / О.А. Владимиров, А.Б. Гончарова, І.А. Жабченко, В.М. Манжуловський, О.К. Марченко. – К.: «ГОРТЕНЕВО», 2010. – 80 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

- 1.<https://www.apteka24.ua/uk/blog/zdorove-semi/zaryadka-dlya-beremennykh-zachem-eh-tonuzhno-i-uprazhneniya-dlya-kazhdogo-trimestra/>
- 2.https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/kaf/kaf_sportmed/0.2._Navhalno_metodyhna_lite_r_metod_rec_PhR_SM/01.0%20Metod_vkasivky_FR_and_CM_222_Medicine/Tema_11_FR_CM.pdf